Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 12 maj 2021 *

”Begäran om förhandsavgörande – Domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område – Förordning (EU) nr 1215/2012 – Artikel 7.2 – Behörighet när talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden – Den ort där skadan inträffade – Skada som uteslutande består i en ekonomisk förlust”

I mål C-709/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Hoge Raad der Nederlanden (Nederländernas högsta domstol) genom beslut av den 20 september 2019, som inkom till domstolen den 25 september 2019, i målet

Vereniging van Effectenbezitters

mot

BP plc,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot samt domarna L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (referent) och N. Jääskinen,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Vereniging van Effectenbezitters, genom J. van der Beek, advocaat,

– BP plc, genom W. H. van Hemel, A.F.J.A. Leijten, O. J. W. Schotel och J.S. Kortmann, advocaten,

* Rättegångsspråk: nederländska.

– Europeiska kommissionen, genom G. Wils, R. Troosters och M. Heller, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 17 december 2020 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Vereniging van Effectenbezitters (sammanslutning av aktieägare, Nederländerna) (nedan kallad VEB), med säte i Haag (Nederländerna), och BP plc, ett bolag som är verksamt på global nivå och som har sitt säte i London (Förenade kungariket). Målet rör sistnämnda bolags ansvar för den skada som åsamkats personer som köpt, innehaft eller sålt stamaktier i BP via en mellanhand, särskilt via ett investeringskonto i Nederländerna.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Skälen 15 och 16 i förordning nr 1215/2012 har följande lydelse:

”(15) Behörighetsbestämmelserna bör uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist. Det bör alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till parternas rätt att själva avtala om behörig domstol gör det berättigat att använda något annat kriterium om anknytning. I fråga om juridiska personer måste hemvisten kunna bestämmas på ett objektivt sätt så att de gemensamma reglerna blir överskådliga och behörighetskonflikter kan undvikas.

(16) Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsgrunder i de fall där det finns en nära anknytning mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta en korrekt rättskipning. Detta kriterium om nära anknytning bör säkerställa ökad rättssäkerhet och förhindra att svaranden kan stämmas i en domstol i en medlemsstat som han eller hon inte rimligen kunde förutse. Detta är viktigt, särskilt i tvister om utomobligatoriska förpliktelser som härrör från kränkningar av privatlivet eller personlighetsskyddet, inbegripet förtal.”

4 Kapitel II i förordning nr 1215/2012 har rubriken ”Domstols behörighet” och innehåller bland annat ett avsnitt 1 med rubriken ”Allmänna bestämmelser” och ett avsnitt 2 med rubriken ”Särskilda behörighetsbestämmelser”. I artikel 4.1, vilken återfinns i avsnitt 1 i förordningen, föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han eller hon har medborgarskap.”

5 Artikel 7 i förordning nr 1215/2012, som ingår i avsnitt 2, har följande lydelse:

”Talan mot en person som har hemvist i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat:

…

2. Om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen för den ort där skadan inträffade eller kan inträffa.

…”

Nederländsk rätt

6 I artikel 305a i del 3 i Burgerlijk Wetboek (den nederländska civillagen), som trädde i kraft den 1 juli 1994 (nedan kallad BW), föreskrivs följande:

”1. Varje institution eller sammanslutning som har full rättshandlingsförmåga får väcka talan i domstol för att försvara andra personers liknande intressen, under förutsättning att detta försvar utövas i enlighet med dess stadgar.

…

3. En sådan talan som avses i punkt 1 får inte avse … skadestånd i pengar.

…”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

7 VEB är en sammanslutning med full rättshandlingsförmåga enligt nederländsk rätt och har enligt sin stadga till uppgift att företräda aktieägarnas intressen. Sammanslutningen kan bland annat väcka grupptalan i domstol, i den mening som avses i artikel 305a i del 3 BW.

8 BP är ett olje- och gasbolag som är verksamt på global nivå. Dess stamaktier är noterade på börserna i London och Frankfurt (Tyskland). *American Depository Shares* härrörande från stamaktier är noterade på New York-börsen (Förenta staterna).

9 Den 20 april 2010 ägde en explosion rum på oljeplattformen Deepwater Horizon, som hyrdes av BP och ligger i Mexikanska golfen, vilket resulterade i döda och skadade. Explosionen orsakade också miljöskador.

10 Under år 2015 vände sig VEB till Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna) och väckte, med stöd av artikel 305a i del 3 BW, en grupptalan mot BP för personer som under perioden den 16 januari 2007–25 juni 2010 hade köpt, innehaft eller sålt stamaktier i BP via ett investeringskonto i Nederländerna eller ett investeringskonto i en bank och/eller ett investmentbolag med säte i Nederländerna (nedan kallade BP:s aktieägare).

11 VEB yrkade i detta förfarande att Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam) skulle fastställa att

– nederländsk domstol har internationell behörighet att pröva BP:s aktieägares skadeståndsanspråk,

– Rechtbank Amsterdam har territoriell behörighet att pröva dessa anspråk,

– nederländsk rätt är tillämplig på skadeståndsanspråken,

– BP lämnade felaktiga, ofullständiga och vilseledande uppgifter till sina aktieägare om, för det första, bolagets säkerhets- och underhållsprogram före oljeutsläppet den 20 april 2010, och/eller, för det andra, omfattningen av detta oljeutsläpp och/eller, för det tredje, BP:s roll i och ansvar för oljeutsläppet,

– BP har agerat rättsstridigt gentemot sina aktieägare,

– om BP inte hade agerat rättsstridigt skulle dess aktieägare ha köpt eller sålt sina aktier i BP till ett förmånligare marknadspris, eller skulle inte alls ha köpt eller sålt aktier,

– det finns ett samband mellan, å ena sidan, BP:s rättsstridiga agerande och de köp- och säljvillkor som följde härav, och, å andra sidan, den skada som BP:s aktieägare lidit till följd av aktiekursen mellan den 16 januari 2007 och den 25 juni 2010.

12 BP bestred den nederländska domstolens behörighet och gjorde gällande att den inte kunde grunda sin internationella behörighet på förordning nr 1215/2012.

13 Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam) förklarade sig sakna behörighet att pröva VEB:s yrkanden. Efter överklagande fastställde Gerechtshof Amsterdam (Appellationsdomstolen i Amsterdam, Nederländerna) domen om bristande behörighet. Sistnämnda domstol ansåg att det i förevarande fall rörde sig om en rent ekonomisk skada vilken investerarna sade sig ha lidit i Nederländerna till följd av händelser, nämligen BP:s handlingar och/eller underlåtenhet, vilka inte hade ägt rum i Nederländerna. Uppkomsten av skada på ett investeringskonto i Nederländerna är inte i sig ett tillräckligt anknytningskriterium för att fastställa den nederländska domstolens behörighet på grundval av artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012, eftersom andra särskilda omständigheter är nödvändiga för detta ändamål. Den omständigheten att BP vänder sig till investerare i hela världen, inklusive nederländska investerare, och den omständigheten att VEB företräder ett stort antal investerares intressen, varav de flesta har hemvist i Nederländerna, utgör inte sådana särskilda omständigheter.

14 VEB överklagade till den hänskjutande domstolen, Hoge Raad der Nederlanden (Nederländernas högsta domstol).

15 VEB har i sitt överklagande bland annat gjort gällande att omständigheterna i förevarande fall är jämförbara med omständigheterna i de mål som avgjordes genom dom av den 28 januari 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), och dom av den 12 september 2018, Löber (C-304/17, EU:C:2018:701), i vilka EU-domstolen slog fast att det var motiverat att domstolarna på den ort där käranden har sin hemvist var behöriga, eftersom kärandens hemvist faktiskt var den ort där den skadevållande händelsen inträffade eller den ort där skadan uppkom. Enligt VEB berodde aktiernas värdeminskning inte på riskerna på finansmarknaderna, utan på att BP hade tillhandahållit felaktig, ofullständig och vilseledande information om oljeutsläppet, och således inte hade uppfyllt sin lagstadgade upplysningsskyldighet. Aktieägarna fattade följaktligen investeringsbeslut som de inte skulle ha fattat om de faktiska omständigheterna hade lagts fram

på ett korrekt och fullständigt sätt. Så snart den exakta informationen hade blivit känd sjönk aktiernas värde vilket orsakade aktieägarna skada. Eftersom aktierna, eller åtminstone aktieägarnas fordringar på dessa aktier, förvaltades (krediterades och debiterades) och fanns på ett investeringskonto i Nederländerna eller på ett investeringskonto i en bank och/eller ett investmentbolag med säte i Nederländerna, visade sig den skada som bestod i aktiernas värdeminskning till följd av BP:s rättsstridiga agerande direkt på detta investeringskonto i Nederländerna. VEB anser därför att de nederländska domstolarna är behöriga att pröva dess talan. Denna behörighet för de nederländska domstolarna kräver inte någon särskild eller ytterligare omständighet.

16 BP har till sitt försvar bland annat gjort gällande att i domen av den 28 januari 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), räckte inte enbart den omständigheten att skadan uppkommit direkt på ett bankkonto i Österrike för att de österrikiska domstolarna skulle anses vara behöriga. Enligt BP grundade sig den lösning som valdes i den domen på omständigheter som sammantagna gjorde det möjligt att tillerkänna domstolarna på kärandens hemvistort behörighet. En rent ekonomisk skada som uppkommer direkt på kärandens bankkonto kan inte i sig anses utgöra ett relevant anknytningskriterium enligt artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012, även om det inte finns någon risk för att den drabbade parten i efterhand manipulerar den ort där skadan uppkommit genom att välja att öppna ett bankkonto i valfri stat. I avsaknad av ytterligare omständigheter är domstolen på den ort där bankkontot innehas således inte behörig. BP anser att dess argument är tillämpliga oberoende av om en grupptalan eller en individuell talan har väckts.

17 Enligt den hänskjutande domstolen liknar omständigheterna i domen av den 28 januari 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), och domen av den 12 september 2018, Löber (C-304/17, EU:C:2018:701), omständigheterna i det nationella målet, eftersom investerare i dessa tre mål har lidit en rent ekonomisk skada som uppkommit direkt på ett bankkonto eller på ett investeringskonto, varvid skadan varit resultatet av att värdepapper som innehafts på detta bankkonto eller investeringskonto som tillgångar minskat i värde.

18 Dessa omständigheter skiljer sig däremot åt på så sätt att den ekonomiska skada som är aktuell i det nationella målet orsakades av att BP lämnade felaktiga, ofullständiga och vilseledande uppgifter, genom pressmeddelanden, rapporter som publicerats på dess webbplats, årsbokslut och årsredovisningar samt uttalanden som gjorts offentligt av företagsledarna, och inte, som i de två första målen, av att sådana uppgifter tillkännagetts i en viss medlemsstat. I det nationella målet anser den hänskjutande domstolen att BP, när det lämnade dessa upplysningar, inte enbart eller särskilt vände sig till de nederländska investerarna. Det framgår av de faktiska omständigheterna i målet, såsom de har fastställts av Gerechtshof Amsterdam (Appellationsdomstolen i Amsterdam), att det nationella målet inte avser försäljning och köp av finansiella produkter på den nederländska andrahandsmarknaden, utan köp av stamaktier i BP, som är noterade på börsen i London eller börsen i Frankfurt, via ett investeringskonto i Nederländerna eller ett investeringskonto som öppnats av en bank och/eller ett investmentbolag med säte i Nederländerna.

19 Enligt den hänskjutande domstolen skiljer sig även domen av den 28 januari 2015, Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), och domen av den 12 september 2018, Löber (C-304/17, EU:C:2018:701), på ett betydande sätt från förevarande mål, eftersom det i det sistnämnda fallet rör sig om en grupptalan vilket kan ge upphov till ytterligare problem vad gäller fastställandet av den ort där skadan uppkom. I den mån en sådan talan syftar till att skydda liknande intressen,

bortses det från de drabbade parternas enskilda omständigheter. Eftersom särdragen hos enskilda transaktioner inte behandlas i en grupptalan, är frågan huruvida och, om så är fallet, hur ytterligare särskilda omständigheter, i förekommande fall, ska fastställas.

20 Den hänskjutande domstolen har angett att även om den nederländska domstol vid vilken talan har väckts antas vara behörig inom ramen för en grupptalan enligt artikel 305a i del 3 BW att pröva VEB:s yrkanden och bedömer att BP har agerat rättsstridigt gentemot sina aktieägare, kan dessa, på denna grund, individuellt inleda ett nytt förfarande för utbetalning av skadestånd i pengar. I ett sådant fall är det viktigt att veta huruvida en sådan talan kan väckas vid den domstol som är behörig att pröva grupptalan. Denna fråga skulle kunna uppkomma om hemvistet för BP:s aktieägare eller den plats i Nederländerna där han eller hon har ett bankkonto och/eller ett investeringskonto inte omfattas av domkretsen för den domstol där talan väckts. Dessutom uppkommer frågan vilken eller vilka faktorer som avgör den interna territoriella behörigheten.

21 Mot denna bakgrund beslutade Hoge Raad der Nederlanden (Nederländernas högsta domstol) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) a) Ska artikel 7.2 i förordning nr1215/2012 tolkas så, att en rent ekonomisk skada som uppkommit direkt på ett investeringskonto i Nederländerna eller på ett investeringskonto i en bank och/eller investmentbolag med säte i Nederländerna, och som är en följd av investeringsbeslut som fattats med stöd av på global nivå tillgängliga, men felaktiga, ofullständiga och vilseledande uppgifter från ett internationellt börsnoterat bolag, är ett tillräckligt anknytningskriterium för att en nederländsk domstol ska anses ha internationell behörighet på grundval av den ort där skadan inträffade (*Erfolgsort*)?

b) Om svaret är nekande, krävs ytterligare omständigheter för att den nederländska domstolen ska anses vara behörig och i så fall vilka? Är följande ytterligare omständigheter – nämligen att BP vänder sig till investerare i hela världen, inklusive nederländska investerare och att VEB företräder ett stort antal investerares intressen, vilka till största delen har hemvist i Nederländerna, att den överenskommelse som BP har med andra aktieägare i Amerikas förenta stater inte erbjöds de investerare vars intressen VEB företräder, och att det inte finns något annat liknande förfarande i Europa, samt att det bland de aktieägare på vilkas vägnar VEB agerar även ingår konsumenter och förordning nr 1215/2012 föreskriver ett särskilt rättsligt skydd för konsumenter – tillräckliga för att den nederländska domstolen ska anses vara behörig?

2) Blir svaret på fråga 1 annorlunda om en talan med stöd av artikel 305a i del 3 BW har väckts av en sammanslutning som, med stöd av egen behörighet, företräder de kollektiva intressena hos de investerare som har lidit en sådan skada som avses i fråga 1, vilket bland annat innebär att ovannämnda investerares hemvistorter inte har fastställts, och inte heller de särskilda omständigheterna kring de enskilda köptransaktionerna eller de enskilda besluten att inte sälja aktieinnehavet?

3) Om den nederländska domstolen enligt artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 är behörig att pröva den talan som väckts med stöd av artikel 305a i del 3 BW, har den nederländska domstolen enligt artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 då även internationell och intern territoriell behörighet att pröva varje enskilt skadeståndsanspråk som senare framställs av investerare som lidit en sådan skada som avses i fråga 1?

4) Om den nederländska domstolen, i enlighet med vad som angetts ovan i fråga 3, har internationell, men inte intern, territoriell behörighet att pröva varje enskilt skadeståndsanspråk från investerare som lidit en sådan skada som avses i fråga 1, fastställs den interna territoriella behörigheten i så fall på grundval av den skadelidande investerarens hemvistort, den ort där den bank i vilken investeraren har ett personligt bankkonto, eller i vilket investeringskontot finns, har sitt säte, eller på grundval av något annat anknytningskriterium?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första och den andra frågan

22 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den andra frågan, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att den direkta uppkomsten, på ett investeringskonto, av en rent ekonomisk skada som är resultatet av investeringsbeslut som fattats till följd av uppgifter som är lätta att få tillgång till på global nivå, men som är felaktiga, ofullständiga eller vilseledande, från ett internationellt börsnoterat bolag, under vissa omständigheter gör det möjligt att, med hänvisning till den ort där skadan uppkommit, använda sig av den internationella behörigheten för en domstol i den medlemsstat i vilken den bank eller det investmentbolag till vilket kontot hör befinner sig, när nämnda bolag inte har en lagstadgad skyldighet att offentliggöra information i denna medlemsstat.

23 EU-domstolen erinrar inledningsvis om att i den mån förordning nr 1215/2012, enligt skäl 34 däri, har upphävt och ersatt rådets förordning (EU) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1), som i sin tur har ersatt konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32), i dess lydelse enligt senare konventioner om nya medlemsstaters tillträde till denna konvention (nedan kallad Brysselkonventionen), gäller domstolens tolkning av bestämmelserna i dessa rättsakter även ”motsvarande” bestämmelser i förordning nr 1215/2012. Så förhåller det sig mellan, å ena sidan, artikel 5 led 3 i Brysselkonventionen, i dess ändrade lydelse, och i förordning nr 44/2001 och, å andra sidan, artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 (dom av den 9 juli 2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, punkt 22).

24 Det ska även erinras om att den särskilda bestämmelsen om behörighet i artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas självständigt och restriktivt enligt domstolens fasta praxis (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 september 2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, punkt 17 och där angiven rättspraxis).

25 Den behörighet som föreskrivs i artikel 4 i förordning nr 1215/2012, det vill säga behörigheten för domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist, utgör huvudregeln. Det är endast med undantag från denna huvudregel som det i förordningen föreskrivs särskilda och exklusiva behörighetsregler, vilka anges genom en uttömmande uppräkning av de fall där talan mot svaranden får eller ska väckas vid en domstol i en annan medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 september 2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, punkt 18 och där angiven rättspraxis).

26 Såsom domstolen vid upprepade tillfällen har slagit fast avser begreppet ”den ort där skadan inträffade”, i den mening som avses i artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012, både den ort där skadan uppkom och den ort där den skadevållande händelsen inträffade, vilket medför att talan kan väckas mot svaranden vid domstolen på den av dessa två orter som käranden väljer (dom av den 9 juli 2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

27 Begreppet ”den ort där skadan inträffade” i artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 kan emellertid inte tolkas extensivt i sådan utsträckning att det omfattar varje ort där man kan märka de skadliga följderna av en omständighet som redan har förorsakat en skada som faktiskt har uppkommit på en annan ort (dom av den 12 september 2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

28 I linje med denna rättspraxis har domstolen även preciserat att uttrycket inte avser den ort där käranden har sin hemvist och huvuddelen av sin förmögenhet av det enda skälet att käranden har lidit ekonomisk skada där till följd av en förmögenhetsförlust som inträffat, och som käranden har lidit, i en annan medlemsstat (dom av den 10 juni 2004, Kronhofer, C-168/02, EU:C:2004:364, punkt 21, och dom av den 16 juni 2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, punkt 35).

29 Även om enbart den omständigheten att käranden lidit ekonomisk skada inte är skäl nog för att ge behörighet åt domstolen på den ort där han eller hon har sin hemvist, kan en sådan behörighet emellertid motiveras i den mån kärandens hemvist sammanfaller med den ort där den omständighet som orsakat skadan inträffat eller den ort där skadan uppkommit (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 september 2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, punkterna 24 och 25 samt där angiven rättspraxis).

30 I förevarande fall är det i det nationella målet fråga om att fastställa den ort där skadan uppkommit.

31 Av domstolens praxis följer att denna ort är den ort där den påstådda skadan visar sig konkret (dom av den 12 september 2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, punkt 27 och där angiven rättspraxis).

32 Domstolen har i detta avseende redan funnit att det inte är uteslutet att domstolarna där käranden har sin hemvist, med hänvisning till den ort där skadan uppkommit, är behöriga att pröva en talan som syftar till att gentemot en emittent av ett certifikat göra gällande dennes ansvar dels för prospektet för detta certifikat, dels för åsidosättande av andra informationsskyldigheter som åligger denne emittent, bland annat när den påstådda skadan uppkommit direkt på kärandens konto i en bank som är etablerad inom dessa domstolars domkrets (dom av den 12 september 2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, punkt 28 och där angiven rättspraxis).

33 Att fastställa den ort där skadan uppkommit på detta sätt är nämligen förenligt med syftet med förordning nr 1215/2012, som är att stärka det rättsliga skyddet för personer som är etablerade i unionen genom att göra det möjligt för käranden att enkelt avgöra vid vilken domstol han eller hon får väcka talan, och för svaranden att förutse vid vilka domstolar talan kan väckas mot honom eller henne. En emittent av ett certifikat som inte efterkommit sina skyldigheter enligt lag vad gäller prospektet borde nämligen, i samband med offentliggörandet av prospektet för detta certifikat i andra medlemsstater, kunna förvänta sig att otillräckligt informerade aktörer i dessa

andra medlemsstater kommer att investera i detta certifikat och lida skada (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 januari 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, punkt 56, och dom av den 12 september 2018, Löber, C-304/17, EU:C:2018:701, punkt 35).

34 Det ska påpekas att detta mål om förutsebarhet inte säkerställs på samma sätt när emittenten av dessa värdepapper inte omfattas av lagstadgade krav på offentliggörande i den medlemsstat där det investeringskonto som använts för köp av värdepapper som börsnoterats i en annan stat är beläget. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 29 i sitt förslag till avgörande gör kriterierna avseende aktieägarnas hemvist och den plats där aktieägarnas konton befinner sig det inte möjligt för emittenten att förutse vid vilken domstol med internationell behörighet bolaget kan komma att stämmas, vilket strider mot det syfte som anges i skäl 16 i förordning nr 1215/2012, nämligen att, för att säkerställa rättssäkerheten, förhindra att svaranden kan stämmas i en domstol i en medlemsstat som han eller hon inte rimligen kunde förutse.

35 Av detta följer att när det gäller ett börsnoterat bolag som det som är aktuellt i det nationella målet, kan det endast fastställas att domstolarna i de medlemsstater i vilka detta bolag, med avseende på bolagets börsnotering, har uppfyllt de lagstadgade kraven på offentliggörande, är behöriga med hänvisning till den ort där skadan uppkommit. Det är nämligen endast i dessa medlemsstater som ett sådant bolag rimligtvis kan förutse förekomsten av en investeringsmarknad och möjligheten att det hålls ansvarigt för skada.

36 Vad slutligen gäller frågan huruvida den omständigheten att en sådan talan som den som väckts i det nationella målet är en grupptalan gör det möjligt att bortse från investerarnas hemvist, konstaterar EU-domstolen att det framgår av det ovan anförda att denna hemvist inte i sig är avgörande för att fastställa den ort där skadan inträffade med tillämpning av artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012.

37 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första och den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att den direkta uppkomsten, på ett investeringskonto, av en rent ekonomisk skada som är resultatet av investeringsbeslut som fattats till följd av uppgifter som är lätta att få tillgång till på global nivå, men som är felaktiga, ofullständiga eller vilseledande, från ett internationellt börsnoterat bolag, inte gör det möjligt att, med hänvisning till den ort där skadan uppkommit, använda sig av den internationella behörigheten för en domstol i den medlemsstat i vilken den bank eller det investmentbolag till vilket kontot hör befinner sig, när nämnda bolag inte har en lagstadgad skyldighet att offentliggöra information i denna medlemsstat.

Den tredje och den fjärde frågan

38 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje och den fjärde frågan för att få klarhet i huruvida den, för det fall den är behörig att pröva den grupptalan som väckts i det nationella målet med stöd av artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012, även är behörig att pröva skadeståndstalan som investerarna väcker enskilt senare.

39 Det framgår emellertid av beslutet om hänskjutande att det nationella målet inte avser sådana individuella skadeståndsyrkanden. Av detta följer att dessa frågor i detta skede är hypotetiska och att det inte har visats att det finns ett behov av svar på dem för att lösa tvisten. Under dessa omständigheter kan frågorna inte tas upp till sakprövning, eftersom domstolens uppgift är att

bidra till rättskipningen i medlemsstaterna och inte att avge rådgivande yttranden angående allmänna eller hypotetiska frågeställningar (se, analogt, dom av den 26 november 2020, Sögård Fastigheter, C-787/18, EU:C:2020:964, punkterna 76, 80 och 81).

Rättegångskostnader

40 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas så, att den direkta uppkomsten, på ett investeringskonto, av en rent ekonomisk skada som är resultatet av investeringsbeslut som fattats till följd av uppgifter som är lätta att få tillgång till på global nivå, men som är felaktiga, ofullständiga eller vilseledande, från ett internationellt börsnoterat bolag, inte gör det möjligt att, med hänvisning till den ort där skadan uppkommit, använda sig av den internationella behörigheten för en domstol i den medlemsstat i vilken den bank eller det investmentbolag till vilket kontot hör befinner sig, när nämnda bolag inte har en lagstadgad skyldighet att offentliggöra information i denna medlemsstat.

Underskrifter